

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ ТОРГОВИХ ВІДНОСИН МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КАНАДОЮ

DEVELOPMENT AND IMPROVEMENT OF INTERNATIONAL TRADE RELATIONS BETWEEN UKRAINE AND CANADA

УДК 338.5

Рахман М.С.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри маркетингу та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кравченко А.Г.

студентка
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Мета статті полягає у вивченні теоретичної сутності та особливостей зовнішньоторгових відносин між Україною та Канадою, визначенні основних проблем, тенденцій та перспектив розвитку їх співпраці. Проведено аналіз структурних змін економічних показників у динаміці. Виявлено фактори, які впливають на ефективність розвитку міжнародної торгівлі між Україною та Канадою, а також конкурентоздатності національних товарів. Наведено проект вдосконалення співпраці між країнами.

Ключові слова: міжнародна торгівля, відносини, ринок, аналіз, експорт, Україна, Канада, проект, рекомендації.

Цель статьи заключается в изучении теоретической сущности и особенностей внешнеторговых отношений между Украиной и Канадой, определении основных проблем, тенденций и перспектив развития их сотрудничества. Проведен анализ структурных изменений экономических показателей в динамике. Выявлены факторы, влияющие на эффективность развития

международной торговли между Украиной и Канадой, а также конкурентоспособности национальных товаров. Представлен проект совершенствования сотрудничества между странами.

Ключевые слова: международная торговля, отношения, рынок, анализ, экспорт, Украина, Канада, проект, рекомендации.

The purpose of the paper is to study the theoretical essence and peculiarities of international trade relations between Ukraine and Canada, in defining the main problems, trends, and prospects of their cooperation. The analysis of structural changes in economic indicators in dynamics is conducted. The factors that influence the effectiveness of the development of international trade between Ukraine and Canada and the competitiveness of national goods are revealed. Presented a project to improve cooperation between the two countries.

Key words: international trade, relations, commodity, market, analysis of structural changes, sales volume, Ukraine, Canada, project, recommendations.

Постановка проблеми. Міжнародна торгівля сьогодні є одним з найважливіших чинників формування стабільних економічних відносин між країнами в усьому світі. Міжнародною торгівлею охарактеризують платний загальний товарообіг між усіма країнами світу. Роль міжнародної торгівлі продовжує стабільно зростати, що приводить до збільшення глобального ВВП та нових робочих місць для населення. Вона дає змогу всім країнам розширити можливості виробництва та споживання, посилювати конкуренцію, отже, впливати на економічне зростання.

Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку зовнішньоторгових відносин України та Канади є важливим завданням, яке потрібно вирішити для покращення незмінних та позитивних результатів їх діяльності та пошуку шляхів вирішення термінових проблем у цій сфері.

Майбутній розвиток та зміцнення подальших позицій зовнішньоторгових відносин між країнами має позначитись на економічному, соціальному, політичному становищі обох країн. Плідна співпраця Канади та України зможе вдосконалити та підтримувати стабілізацію і збагачення економік двох країн.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним і практичним питанням розвитку міжнародно-товарного ринку України та Канади присвячені праці чільних науковців вітчизняних галузевих ВНЗ, а також спеціалізованих журналів та електронних видань («Економіка і прогнозування»,

«Міжнародна економічна політика», «Wallace, Iain, A Geography of the Canadian Economy» тощо).

Окремі теоретичні та прикладні аспекти функціонування міжнародних торгових відносин України та Канади досліджені в працях Дж.Р. Болдвіна, М.С. Горбачева та інших вчених.

В роботах таких авторів, як І.І. Дахно, А.І. Соколенко, Р.І. Хасбулатов, А.С. Філіпченко, В.К. Ломакіна, які займались вивченням міжнародної торгівлі, розроблено різні теорії міжнародної торгової співпраці, однак статистичні індикатори, які показують зміни стану економіки країни, політики та соціальних уподобань споживачів, вимагають подальшого дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження та аналіз структурних змін основних статистичних показників торгівлі між Україною та Канадою, визначення закономірностей та тенденцій їх розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжнародна торгівля є найстарішою формою міжнародних економічних відносин, але досі опосередковує практично всі види та форми міжнародного співробітництва, включаючи спільну підприємницьку діяльність різнонаціональних суб'єктів, міжнародний трансферт технологій тощо [1].

Стосовно торгівлі двох країн між собою застосовуються терміни «міждержавна торгівля», «взаємна торгівля», «двостороння торгівля», а щодо торгівлі однієї країни – «зовнішня торгівля».

Міжнародна торгівля є найголовнішою формою реалізації положення порівняних переваг, які виступають іншою стороною міжнародної спеціалізації. Вона дає змогу всім країнам розширити можливості виробництва та споживання, посилювати конкуренцію, отже, впливати на економічне зростання [2]. В умовах посиленої конкурентної боротьби на міжнародному торговому ринку зростає роль своєчасного та якісного надання товарів та послуг, активними учасниками якого є підприємства, які в більшості країн виокремились у самостійну галузь економіки, в якій працюють мільйони кваліфікованих робітників, виготовлюючи найкраще для споживачів товарів та послуг (населення).

Сучасна зовнішньоторговельна структура та класифікація є сукупністю інститутів, які забезпечують швидкість пересування товарів та послуг від виробника до споживача. Основними інфраструктурними елементами світової торгівлі належать такі (рис. 1).

Рис. 1. Основні інфраструктурні елементи світової торгівлі

Джерело: розроблено авторами за джерелом [2]

Ділові відносини між Україною та Канадою тривають уже багато років та охоплюють цілий спектр сфер. Характерною рисою українсько-канадського співробітництва є наявність української діаспори, яка налічує 1,2 млн. осіб та є певною групою тиску, що активно залучена до процесу формування українсько-канадських стосунків. Канада нині постає для нашої країни основним партнером та підтримкою на міжнародній арені. Про це навіть свідчать активні позиції Канади на міжнародній арені в період української кризи. Тому для України відносини з Канадою є перспективним напрямом вдалої зовнішньоторговельної та зовнішньополітичної стратегії. До товарної структури між Україною та Канадою входить товарне наповнення експортних та імпорتنних товарів.

У світовій торгівлі ступінь активності визначається участю держави в міжнародних економічних відносинах. Для її оцінювання використовують такі показники, як експортна квота, імпорتنна квота, структура імпорту й експорту (рис. 2) [4].

Рис. 2. Основні показники міжнародної торгівлі

Сьогодні зміни економічного стану в країні привели до суттєвих проблем у зовнішньоекономічній торгівлі, а саме зменшення кількості товарів і послуг, зменшення попиту на український імпорнт, зниження матеріального добробуту населення країни, зростання цін на продовольчі товари під впливом політичних та соціально-економічних чинників.

Загальний обсяг торгівлі між Україною та Канадою визначається як сума всіх експортних та імпорتنних товарів. Загальний обсяг складає 26 319,6 тис. дол. США. Експорт становить 40 83,4 тис. дол. США. Експорт у загальному обсязі складає 14,42%, імпорнт – 24 236,4 тис. дол. США, або 85,58% (рис. 3).

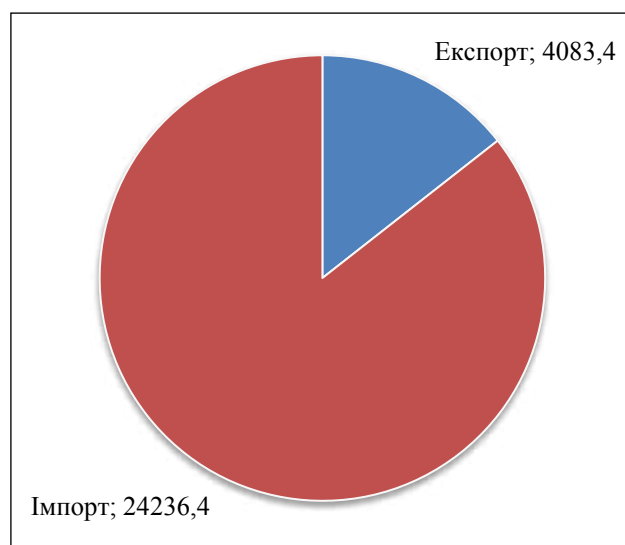

Рис. 3. Структура обсягу торгівлі України з Канадою, тис. дол. США

Джерело: розроблено автором за джерелом [5]

За 2012–2016 роки загальний обсяг торгівлі склав 1 347,5 млн. дол. США, експорт з України до Канади зменшився, проте імпорнт збільшився, що дає можливість нашим підприємствам вивчати інновації канадських партнерів, щоби в майбутньому українські товари могли конкурувати з продукцією інших країн на міжнародному ринку. Скорочення обсягу експортних товарів

Україні відбулось у 2015 та 2016 роках. Середньорічні темпи росту складають 72,04%. Абсолютний приріст експортних товарів у 2016 році порівняно з 2012 роком впав на 78,3 млн. дол. США (рис. 4).

Протягом 2012–2016 років імпорт в Україну з Канади збільшився майже на 12%. Середньорічні темпи росту складають 103,01% (табл. 1). Абсолютний приріст імпортних товарів у 2016 році порівняно з 2012 роком виріс на 24,3 млн. дол. США. Завдяки даним Державної служби статис-

тики України ми можемо зробити висновок щодо стану економічних відносин з Канадою.

Показники структури та динаміки чітко окреслюють нам картину співпраці цих країн, а саме того, як будуть розвиватись імпорт та експорт між Україною та Канадою. На базі цих даних ми можемо розробити проект тенденцій та їх подальшого товариства (табл. 2).

Висновки з проведеного дослідження. Отже, стан торговельних відносин між Україною та Канадою сьогодні перебуває в процесі повільного роз-

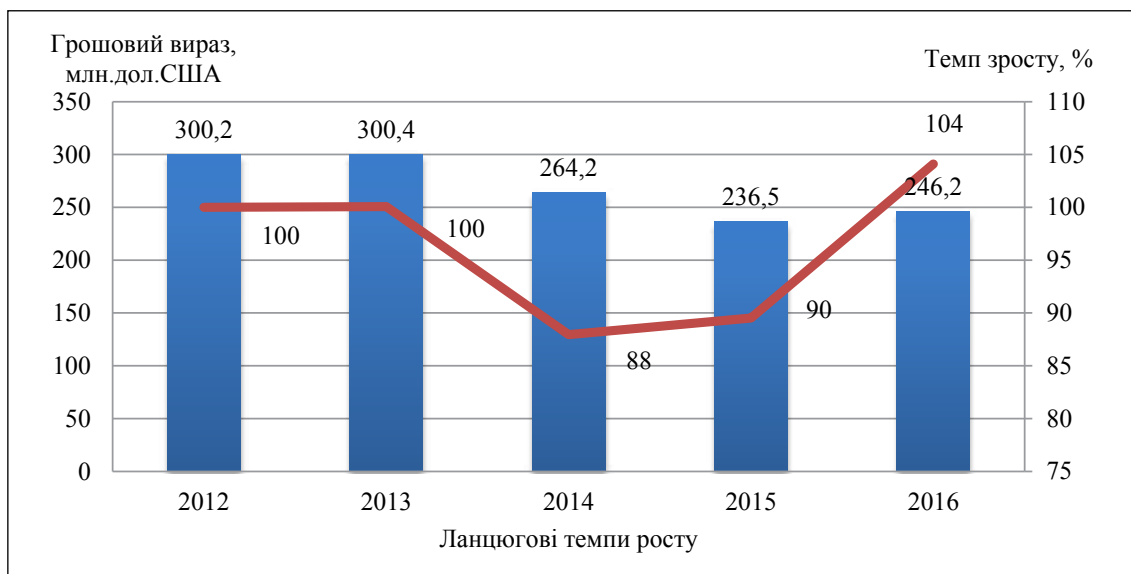

Рис. 4. Структурні зміни експорту України до Канади (ліва шкала, млн. дол. США) та їх темпи зросту (права шкала, %) за 2012–2016 роки

Джерело: розроблено автором за джерелом [6]

Таблиця 1

Динамічні зміни імпорту між Україною та Канадою

Роки	Грошовий вираз, млн. дол. США	Темпи росту (ланцюгові)	Абсолютний приріст (ланцюговий)	Середньорічні темпи росту, %
2012	193,00	100,00	–	103,01
2013	243,10	125,96	50,1	
2014	191,60	78,82	-51,5	
2015	206,30	107,67	14,7	
2016	217,30	105,33	11	

Джерело: розроблено автором за джерелом [6]

Таблиця 2

Проект вдосконалення співпраці України та Канади

Проблеми	Шляхи їх вирішення
Невеликий обсяг експортних товарів в Канаду.	Задіяння у виробництво нового обладнання для покращення якості товарів.
Канадський ринок віддалений, а поставка продукції стає дорожчою.	Використання насамперед ЗВТ, завдяки чому податкові тарифи знизяться для України.
Нестабільна економічна ситуація через бойові дії на Сході.	Пришвидження переговорів урядів між двома країнами, в результаті якого буде знайдено компроміс.
Тривале підписання договору про безвізовий режим між країнами.	Ведення більш активних переговорів, чітке дотримання вимог, які потрібні для здійснення цієї угоди.

витку та вимагає негайного вдосконалення, приведення до міжнародних стандартів, бо інакше за умови покращення економічної, політичної та соціальної сфери, поліпшення промисловості й активізації туристичної діяльності українська продукція буде витіснена набагато сильнішими конкурентами.

Інформацію, яку можуть отримати наші підприємства під час імпортування канадських продуктів, може дати позитивний ефект щодо покращення виробництва та якості наших товарів, який згодом може дати потужний поштовх розвитку української економіки.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Будкін В.С. Сучасні тенденції регіональних змін в міжнародній торгівлі. Актуальні проблеми економіки. 2006. № 1. С. 104–110.
2. Солонінко К.С. Міжнародна економіка: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2008. 380 с.
3. Яценко О.М. Білецька І.І. Торговельно-економічне співробітництво України та Канади в умовах сучасних інтеграційних процесів. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 8. С. 107–112.
4. Пятакович А.К. Економіко-статистичний аналіз зовнішньої торгівлі України з Канадою. Сучасний стан та перспективи розвитку економіки України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених (22–23 квітня 2016 року): у 2 ч. Ч. 2. / відп. ред. О.І. Давидов. Харків: видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. С. 89–91.
5. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

6. Зовнішньоекономічна торгівля: статистичний збірник / Державна служба статистики України. Київ: Держаналітиформ, 2018.

REFERENCES:

1. Budkin V.S. (2006) Suchasni tendencii regional'nyh zmin v mizhnarodnij torgivli [Modern tendencies of regional changes in the international trade]. Actual problems of economy, no. 1, pp. 104–110.
2. Soloninko K.S. (2008) Mizhnarodna ekonomika [International Economics]. Kyiv: Kondor, 368 p.
3. Jacenko O.M. Bilec'ka I.I. (2015) Torgovel'no-ekonomichne spivrobotnytstvo Ukrai'ny ta Kanady v umovah suchasnyh integracijnyh procesiv [Trade and economic cooperation of Ukraine and Canada in terms of the current integration processes] Global and national problems of the economy (electronic journal), vol. 5, pp. 107–112. Available at: <http://global-national.in.ua/archive/8-2015/21.pdf>.
4. Pjatakovich A.K. (2016) Ekonomiko-statystychnyj analiz zovnishn'oi' torgivli Ukrai'ny z Kanadoju [Economic-statistical analysis of Ukraine's foreign trade with Canada] Suchasnyj stan ta perspektyvy rozvytku ekonomiky Ukrai'ny. Materialy Vseukrai'ns'koi' naukovo-praktychnoi' konferencii' studentiv, aspirantiv i molodyh uchenyh (Ukrainian, Kharkiv, April 22–23, 2016) Kharkiv: VN Karazin Kharkiv National University, pp. 89–91 (in Ukrainian).
5. Ministerstvo ekonomichnogo rozvytku i torgivli Ukrai'ny (2017). Available at: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
6. Derzhavna sluzhba statystyky (2018) Rozdribna torgivlja Ukrai'ny u 2017 roci. Statystychnyj zbirnyk [Retail trade of Ukraine in 2017. Statistical yearbook], Kyiv: Derzhanalitiinform.

Rahman M.S.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Marketing
and Management of Foreign Economic Activity
V. N. Karazin Kharkiv National University

Kravchenko A.G.

Student,
V. N. Karazin Kharkiv National University

DEVELOPMENT AND IMPROVEMENT OF INTERNATIONAL TRADE RELATIONS BETWEEN UKRAINE AND CANADA

The purpose of the paper is to study the theoretical essence and peculiarities of international trade relations between Ukraine and Canada, define the main problems, trends, and prospects of their cooperation.

The analysis of structural changes in economic indicators, such as: export and import of goods of Ukraine and Canada in dynamics, for example, the total number of goods, volume of sales in the international market of Canada and Ukraine, is carried out.

The factors that influence the effectiveness of the development of international trade between Ukraine and Canada and the competitiveness of national goods are revealed.

The state of the present and prospects of trade between Ukraine and Canada is outlined, the draft of international trade relations on the improvement of cooperation between Ukraine and Canada, as an integral part of the economic sphere of Ukraine, is presented.